পাঠ :১ তেজৰে কমলাপতি

(পুৱা গাোৱা বৰগীত)

ৰাগ-শ্যাম

-শ্ৰী শ্ৰীমাধৱদেৱ

‘ ক ’ পাঠভিত্তিক ক্ৰিয়া

ক্ৰিয়া-কলাপঃ

প্ৰশ্ন ১। বৰগীতটো শুদ্ধ আৰু স্পষ্ট উচ্চাৰণেৰে গাওঁ আহ ।

উত্তৰঃ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নিজে কৰা ।

প্ৰশ্ন ২। বৰগীতটো শুদ্ধ আৰু স্পষ্টভাৱে পঢ়া ।

উত্তৰঃ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নিজে কৰা ।

প্ৰশ্ন ৩। তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ কোৱা আৰু লিখা

(ক) বৰগীত ৰচনা কৰা মহাপুৰুষ দুজনৰ নাম কি ?

উত্তৰঃ বৰগীত ৰচনা কৰা মহাপুৰুষ দুজনৰ নাম হ’ল- মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱ ।

(খ) ‘তেজৰে কমলাপতি’ নামৰ বৰগীতটোৰ ৰচক কোন ?

উত্তৰঃ ‘তেজৰে কমলাপতি’ নামৰ বৰগীতটোৰ ৰচক হ’ল- শ্ৰীশ্ৰীমাৱধৱ ।

(গ) ‘তিমিৰ ফেৰিয়া ’ কি বাজ হয় ?

উত্তৰঃ ‘তিমিৰ ফেৰিয়া ’ কি বাজ ৰবিৰ কিৰণ হয় ।

(ঘ) যশোদাই কৃষ্ণক পুৱা কিয় জগাইছিল ?

উত্তৰঃ যশোদাই কৃষ্ণক পুৱা সুৰভি চৰাবলৈ যাবৰ কাৰণে জগাইছিল ।

প্ৰশ্ন ৪। তলত দিয়া পদ দুশাৰীত কোনে কাক কি কৈছে , নিজৰ কথাৰে লিখা ।

নন্দ গৈল বাথানে গোৱাল গেল পাল ।

সুৰভি চাৰিতে লাগে উঠৰে গোপাল ।

উত্তৰঃ মাক যশোদাই শুই থকা শিশু কৃষ্ণক কৈছে যে নন্দ বাথানলৈ , অৰ্থাৎ গৰু ম'হ ৰখা ঠাইলৈ গ'ল , গোৱালবিলাকেও চৰাবলৈ গৰুৰ পাল লৈ গ'ল । গতিকে গোপাল তুমিও সুৰভি গাইজনীক চৰাবলৈ নিব লাগে , উঠা ।

প্ৰশ্ন ৫। তলৰ শব্দবোৰৰ অৰ্থ লিখা ।

কমলাপতি , শতপত্ৰ , তিমিৰ , ভ্ৰমৰ , ডাকে , ত্ৰিজগত , ব্ৰজবধু , ৰয়নী

উত্তৰঃ

কমলাপতি	শ্ৰীকৃষ্ণ।
শতপত্ৰ	পদুম ।
তিমিৰ	আন্ধাৰ ।
ভ্ৰমৰ	ভোমোৰা ।
ডাকে	মাতে ।
ত্ৰিজগত	স্বৰ্গ , মৰ্ত্য , পাতাল এই তিনি জগত ।
ব্ৰজবধু	ব্ৰজধামৰ বোৰী ।
ৰয়নী	ৰজনী , নিশা ।

প্ৰশ্ন ৬। বৰগীতটোত প্ৰকাশ পোৱা পুৱাৰ প্ৰাকৃতিক দৃশ্যৰ এটি বৰ্ণনা দিয়া ।

উত্তৰঃবৰগীতটিত মাক যশোদাই শুই থকা শিশু শ্ৰীকৃষ্ণক জগাওতে ৰাতিপুৱাৰ প্ৰাকৃতিক দৃশ্যৰ বৰ্ণনা এনেদৰে দিছে ।

আন্ধাৰ আঁতৰাই চাৰিও দিশ পাোহৰাই সূৰ্যৰ কিৰণ ওলাই আহিছে । পদুম ফুল ফুলি উঠাত তাত ভাোমাোৰাই গুণ গুণ কৰি উৰিছে । শ্ৰীকৃষ্ণনাম – গুণ গাই ব্ৰজধামৰ বাোৱাৰীসকলে দধি মথিব লাগিছে । শ্ৰীকৃষ্ণৰ বন্ধু দাম – সুদাম আদি গৰখীয়াসকলে তেওঁৰ নাম ধৰি মাতিব লাগিছে । দাদাক বলৰাম ইতিমধ্যে বিছনাৰ পৰা উঠিছে । ৰজা নন্দও গৰু ৰখা ঠাইলৈ গ'ল । গাোৱালবিলাকেই গৰুৰ পাল লৈ চৰাবলৈ গ'ল । শ্ৰীকৃষ্ণও সুৰভী গাইজনী চৰাবলৈ নিব লাগে , গতিকে সাোনকালে উঠিব লাগে । সাোনকালে উঠি ক্ষীৰ – লৱণু , শিঙা , বেত , বেণু লৈ যাব লাগে বুলি যশাোদাই শ্ৰীকৃষ্ণক কৈছে ।

[প্ৰশ্ন ৭ বউত্তৰ— শিক্ষকে ছবিখনি ভালদৰে ছাত্ৰ – ছাত্ৰীক চাবলৈ দি বুজাই দিব ।]

‘ খ ’ ভাষা অধ্যয়ন (ব্যৱহাৰিক ব্যাকৰণ)

প্ৰশ্ন ৮। (ক) তলৰ শব্দৰ আগত ত্ৰি’ শব্দ লগাই নতুন শব্দ গঠন কৰা আৰু অৰ্থ লিখা ।

জগত – ত্ৰিজগত ভুজ – ....

কাল – .... শূল – ....

কোন – .... নয়ন – ....

উত্তৰঃ **জগত = ত্ৰিগজত :** স্বৰ্গ , মৰ্ত্য ,পাতাল এই তিনিজগত ।

ভুজ = ত্ৰিভুজ : তিনিটা বহু থকা ক্ষেত্ৰ ; তিনিডাল সৰল ৰেখাৰে আগুৰা ক্ষেত্ৰ ।

কাল = ত্ৰিকাল : ভূত , ভৱিষ্যৎ আৰু বৰ্তমান এই তিনি কাল ।

শূল = ত্ৰিশূল : মূল তিনিটা জোং থকা এবিধ অস্ত্ৰ ।

কোণ = ত্ৰিকোণ : তিনিটা কোন থকা ক্ষেত্ৰ ।

নয়ন = ত্ৰিনয়ন : তিনিটা চকু থকা , শিৱ ।

(খ) তলত দিয়া শব্দবোৰৰ আগত ‘ বি ’ পূৰ্ণসৰ্গ লগ লগাই সেইবোৰেৰে অৰ্থ প্ৰকাশক একোটা বাক্য ৰচনা কৰা ।

সুখ দূৰ কিৰণ নন্দ

উত্তৰঃ **মুখ = বিমুখ :** ভিক্ষাৰীক কেতিয়াও বিমুখ নকৰিবা ।

দূৰ = বিদূৰ : আত্মীয় মানুহ বিদূৰত থাকিলে বৰকৈ মনত পৰে ।

কিৰণ = বিকিৰণ : ৰাতিপুৱা সূৰ্যৰ পোহৰ চাৰিওফালে বিকিৰণ হৈছে ।

নন্দ = বিনন্দ : সদায় বিনন্দ মনেৰে থাকিব লাগে ।

প্ৰশ্ন ৯। ব্ৰজাৱলী ভাষাত লিখা বাক্য চাৰিশাৰী আধুনিক অসমীয়ালৈ ৰূপান্তৰ কৰা ।

(ক) ৰয়নী বিদূৰ দিশ ধৱলী বৰণ ।

(খ) শতপত্ৰ বিকশিত ভ্ৰমৰ উৰায় ।

(গ) দাম – সুদাম ডাকে তেৰি লৈয়া নাম

(ঘ) ক্ষীৰ লৱণু লৈয়া শিঙা , বেত , বেণু ।

উত্তৰঃ (ক) এন্ধাৰ আঁতৰি গৈ চাৰিওদিশে পোহৰ হ’ল ।

(খ) পদুম ফুলবোৰ ফুলি উঠাত তাত ভোমোৰাবোৰ উৰিব লাগিছে ।

(গ) দাম – সুদামে তোমাৰ নাম ধৰি মাতিব লাগিছে ।

(ঘ) ক্ষীৰ – লৱণু আৰু শিঙা , এচাৰি , বাঁহী লৈ সুৰভী চৰাবলৈ যোৱা ।

প্ৰশ্ন ১০। এটা শব্দত প্ৰকাশ কৰা

গৰু বন্ধা ঠাই , যিয়ে ৰাতি নেদেখে , যিজনে সকলাে জানে , যি সকলাে ৰে মাজত প্ৰিয় , যাক সহজে লাভ কৰিব নাে ৱাৰি , যিজনে বিষ্ণুক উপাসনা কৰে ।

উত্তৰঃ গৰু বন্ধা ঠাই   –   গাে হালি , বাথান ।

যিয়ে ৰাতি নেদেখে   –   কুকুৰীকণা ।

যিজনে সকলাে জানে – সৰ্বজ্ঞান ।

যি সকলাে ৰে মাজত প্ৰিয়   –   জনপ্ৰিয় ।

যাক সহজে লাভ কৰিব নাে ৱাৰি   –   দুৰ্লভ ।

যিজনে বিষ্ণুক উপাসনা কৰে   –   বৈষ্ণৱ ।